

Anonimizirana različica

Prevod

C-798/23 – 1

Zadeva C-798/23 [Abbottly] ⁱ

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

21. december 2023

Predložitveno sodišče:

Supreme Court (Irska)

Datum predložitvene odločbe:

21. december 2023

Pritožnik:

Minister for Justice

Nasprotna stranka:

SH

SUPREME COURT

S:AP:IE:2022:000116

[...] (ni prevedeno) [člani obravnavnega senata]

[...] (ni prevedeno)

[nacionalni sklici in ime zadeve]

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno in ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

SKLEP Z DNE 21. DECEMBRA 2023

O PREDLOŽITVI PREDLOGA

SODIŠČU EVROPSKE UNIJE ZA SPREJETJE PREDHODNE ODLOČBE NA PODLAGI

ČLENA 267 POGODBE

Pritožba, ki jo je 4. novembra 2022 vložil pritožnik zoper sodbo in sklep High Court ([...] (ni prevedeno) [ime sodnika High Court]) z dne 27. julija 2022 o zavrnitvi predaje nasprotne stranke Republiki Latviji na podlagi zadevnega nalog za prijetje z dne 26. februarja 2021, in predlog za izdajo odločbe o razveljavitvi navedene sodbe in sklepa iz razlogov, kot so navedeni v zadevni pritožbi, ki jo je to sodišče obravnavalo 11. maja 2023.

Na podlagi navedenega ter na podlagi odločitve tega sodišča z dne 19. januarja 2023, da se navedena pritožba dopusti [...] (ni prevedeno),

JE BILO SKLENJENO, da se zadeva sprejme v obravnavo,

[...] (ni prevedeno) v okviru katere je bilo sprejetje odločitve predvideno za 14. december 2023 [...] (ni prevedeno).

Sodišče je ugotovilo, da dejansko stanje in zadevni postopek izhajata iz predložitvene odločbe, ki je priloga k temu sklepu.

Prav tako je ugotovilo, da rešitev spora med strankama obravnavane zadeve zahteva odgovore na vprašnji glede razlage in obsega pojma „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ iz člena 4a Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ.

SODIŠČE JE SKLENILO Sodišču Evropske unije na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije **PREDLOŽITI** ti vprašnji, kot izhaja iz navedene predložitvene odločbe:

1. Če se zahteva predaja zahtevane osebe zaradi izvršitve zaporne kazni, izrečene taki osebi zaradi kršitve pogojev predhodno izrečene kazni policijskega nadzorstva, pri čemer je imelo sodišče, ki je izreklo navedeno zaporno kazen, pravico na podlagi proste presoje odločiti, ali bo to zaporno kazen izreklo (ni pa imelo pravice na podlagi proste presoje določiti trajanja izrečene kazni), ali je postopek, na podlagi katerega je izrečena navedena zaporna kazen, del „sojenja, ki se je zaključilo z odločbo“ v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ?
2. Ali je v okoliščinah iz vprašanja 1 zgoraj namen oziroma učinek preoblikovanja kazni policijskega nadzorstva v zaporno kazen sprememba narave in/ali obseg kazni, predhodno izrečene zahtevani osebi, ter zlasti ali

kazen policijskega nadzorstva, ki je bila del predhodno izrečene kazni, spada na področje uporabe izjeme iz točke 77 sodbe v zadevi Ardic?

SODIŠČE JE SKLENILO, da [...] (ni prevedeno) se postopek odločanja o zadevni pritožbi prekine [...] (ni prevedeno) do izdaje odločbe Sodišča Evropske unije v postopku predhodnega odločanja o navedenih vprašanjih [...] (ni prevedeno).

[...] (ni prevedeno) [ime]

NAMESTNIK SODNEGA TAJNIKA

[...] (ni prevedeno) [ime]

PREDSIEDNIK SODIŠČA

21. december 2023

AN CHUIRT UACHTARACH

THE SUPREME COURT

S:AP:IE:2022:00116

[2023] IESC 37

[...] (ni prevedeno) [člani sodnega senata]

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) [ponovna navedba strank]

Predložitvena odločba sodišča z dne 14. decembra 2023

Uvod

- 1 Supreme Court (vrhovno sodišče) se je odločilo Sodišču Evropske unije (v nadaljevanju: Sodišče) na podlagi člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložiti vprašanja glede razlage in obsega pojma „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, iz člena 4a Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ (v nadaljevanju: okvirni sklep). Sodišče Evropske unije je člen 4a v svoji sodni praksi že večkrat obravnavalo, med drugim tudi v nedavni sodbi v združenih zadevah C-514/21 in C-515/21 (EU:C:2023:235, v nadaljevanju: sodba v zadevi LU).

Dejansko stanje

- 2 SH (v nadaljevanju: nasprotna stranka) je bil leta 2014 pri okrožnem sodišču v mestu Valmiera in pri okrožnem sodišču v mestu Jēkabpils obsojen zaradi dveh kaznivih dejanj, in sicer v vsaki od navedenih zadev na zaporno kazen in obdobje „policijskega nadzorstva“. Dne 27. oktobra 2015 sta bili navedeni kazni združeni v enotno zaporno kazen štirih let in devet mesecev ter obdobje policijskega nadzorstva treh let.
- 3 Policijsko nadzorstvo „je stranska kazen, ki jo sodišče lahko izreče kot obvezni ukrep za nadzor nad ravnanjem osebe, ki je bila izpuščena na prostost, da se taka oseba podvrže omejitvam, ki jih naloži policijska ustanova“ (člen 45 latvijskega kazenskega zakona). Policijsko nadzorstvo začne teči, ko oseba prestane zaporno kazen.
- 4 Ko je bil SH še v zaporu, je bil ustno in pisno obveščen, da se mora v skladu s pogojem policijskega nadzorstva v treh delovnih dneh po izpustitvi na prostost (ki je bila predvidena za 22. avgust 2019) zglasiti na policijski postaji v mestu Jēkabpils (kjer je imel prebivališče). Prav tako je bil obveščen, da če se ne zglesi na navedeni policijski postaji, se mu lahko izreče upravna sankcija na podlagi člena 177 latvijskega zakonika o upravnih prekrških. Podpisal je izvod pisnega obvestila in s tem potrdil, da ga je razumel.
- 5 SH je bil ustrezno izpuščen na prostost, vendar se ni zglasil na policijski postaji v mestu Jēkabpils. Zato ga je okrožno sodišče v mestu Zemgale 11. maja 2020 in nato znova 27. maja 2020 spoznalo za krivega storitve „upravnega prekrška“ iz člena 177 ter mu naložilo plačilo glob v višini 30 oziroma 40 EUR.
- 6 Latvijsko pravo določa, da če oseba pod policijskim nadzorstvom v slabi veri krši pogoje policijskega nadzorstva, „lahko sodišče nadomesti še neizvršeno stransko kazen v prostostno kazen, pri čemer se dva dneva pod policijskim nadzorstvom štejeta kot en dan odvzema prostosti“. Šteje se, da je bil prekršek storjen v slabi veri, če je osebi v obdobju enega leta dvakrat izrečena upravna sankcija za tako kršitev (člen 45(5) in (6) latvijskega kazenskega zakona). Izdaja take odločbe ni obvezna, tudi če je ugotovljeno, da je bil prekršek storjen v slabi veri:

„sodišče lahko v ustreznih okoliščinah (če obstajajo kakršne koli okoliščine, ki upravičujejo obsojenčevo izogibanje prestajanju kazni) zavrne tako vlogo“

(glej dopis okrožnega sodišča v mestu Zemgale z dne 17. marca 2022).
- 7 Junija 2020 je policijska enota za javni red pri policijski postaji v mestu Jēkabpils vložila vlogo pri okrožnem sodišču v mestu Zemgale za pretvorbo preostalega obdobja policijskega nadzorstva v „odvzem prostosti“. Dne 25. junija 2020 je bilo s priporočeno pošiljko poslano vabilo sodišča na naslov prebivališča SH, ki ga je ta prijavil v mestu Jēkabpils. Vabilo ni bilo prevzeto in je bilo 31. julija 2020 vrnjeno pošiljatelju.

- 8 Dne 19. avgusta 2020 je pri okrožnem sodišču v mestu Zemgale potekala obravnava. SH ni bil navzoč in obravnava je bila opravljena brez njegove navzočnosti. Sodišče je navedenega dne izdalo pisno odločbo, s katero je odredilo, da se preostalo obdobje policijskega nadzorstva – dve leti in dva dni – pretvori v zaporno kazen enega leta in enega dne, v skladu z razmerjem 2:1 iz člena 45(5) kazenskega zakona.
- 9 SH je bil poslan prepis sodne odločbe, vendar se je pošiljka neprevzeta vrnila pošiljatelju. SH je imel možnost vložiti pritožbo zoper odločbo okrožnega sodišča v mestu Zemgale, vendar je ni vložil.
- 10 Dne 26. februarja 2021 je bil za SH izdan evropski nalog za prijetje (ENP) za izvršitev zaporne kazni, ki mu jo je 19. avgusta 2020 izreklo okrožno sodišče v mestu Zemgale.

Stališča strank

- 11 Osrednji argument, ki ga je navedel Minister for Justice and Equality (minister za pravosodje in enakost; v nadaljevanju: minister), je, da člen 4a/člen 45 European Arrest Warrant Act 2003 (zakon iz leta 2003 o evropskem nalogu za prijetje; v nadaljevanju: zakon iz leta 2003), s katerim so bile v irsko pravo prenesene določbe člena 4a, določa, da je mogoče predajo zavrniti le, če je bilo „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, opravljeno v nenavzočnosti zahtevane osebe, ostali pogoji iz člena 4a pa niso izpolnjeni. Minister trdi, da v obravnavi zadevi ne gre za „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ in ki je potekalo v nenavzočnosti SH, saj obravnava pred okrožnim sodiščem v mestu Zemgale dne 19. avgusta 2020 ni bila „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a. Minister je opozoril, da če pri postopku ali obravnavi ne gre za „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, se člen 4a/člen 45 ne uporablja in ne more biti podlaga za zavrnitev predaje.
- 12 Dejstvo, da SH na obravnavi dne 19. avgusta 2020 ni bil navzoč ali zastopan ni sporno; vprašanje se nanaša na to, ali se obravnava, ki je tistega dne potekala, šteje za „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“. Minister se sklicuje na sodbo v zadevi C-571/17 PPU, Ardic (EU:C:2017:1026; v nadaljevanju: sodba v zadevi Ardic) in na poznejšo sodbo v zadevi LU ter na podlagi navedenih sodb trdi, da odločba, ki se nanaša na izvršitev ali uporabo predhodno izrečene zaporne kazni, ne pomeni „odločbe“ v smislu člena 4a, razen v omejenih okoliščinah, ter da dejstvo, da je bila taka odločba sprejeta *in absentia*, ni razlog za zavrnitev in nadalje, da zavrnitev na tej podlagi ni mogoča.
- 13 V imenu nasprotne stranke je bilo navedenih več trditev. Nasprotna stranka se je sklicevala predvsem na sodbo v zadevi Ardic in ugotovitev v točki 77, da pojem „odločba“ ne zajema odločbe v zvezi z izvršitvijo ali uporabo predhodno izrečene zaporne kazni, razen če je cilj ali učinek te odločbe, da se spremenita bodisi narava bodisi obseg navedene kazni in je imel organ, ki jo je izdal, glede tega polje proste presoje. Trdila je, da obravnava, na kateri se ukrep nadzorstva

spremeni v zaporno kazen, pomeni več kot le odločbo o izvršitvi ali uporabi predhodno izrečene kazni, kot je na primer odločba o izvršitvi pogojno izrečene kazni ali o preklicu začasne izpustitve na prostost. Nasprotna stranka je trdila, da se na taki obravnavo spreminja narava in/ali obseg predhodno izrečene kazni. Trdila je, da obravnava pred okrožnim sodiščem v mestu Zemgale ni „enaka obravnavi o izvršitvi pogojno izrečene kazni“. Dejstvo, da je bila za izračun obdobja odvzema prostosti nasprotne stranke uporabljena matematična enačba, ne spremeni dejstva, da gre po mnenju nasprotne stranke kljub vsemu za sojenje, ki se je zaključila z odločbo, v smislu člena 4a okvirnega sklepa. V bistvu trdi, da je bil namen ali učinek odločbe spremeniti predhodno izrečeno kazen ter da je bila izrečena v okviru polja proste presoje, zato spada na področje uporabe člena 4a.

- 14 Nasprotna stranka nadalje trdi, da so bila v sodbi v zadevi LU uporabljena načela iz sodbe v zadevi Ardic tako, da se jamstva v zvezi z nepristranskim sodiščem iz členov 47 in 48 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in v zvezi s poštenim sojenjem iz člena 6 Evropske konvencije o človekovih pravicah (EKČP) zagotavljajo tudi pri obravnavah *in absentia*, kadar se na podlagi kršitev v okviru ločene obravnave prekliče pogojno izrečena kazen. Trdila je, da za zavrnitev predaje ni potrebna nobena razširitev ali sprememba avtonomnega pojma prava Unije „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“. Trdila je, da ji ni bila izrečena zadevna zaporna kazen, katere izvršitev bi bila pogojno odložena, ampak da „ji je bila z odločbo izrečena kazen policijskega nadzorstva, za kršitev katere se izreče globa“. Na obravnavi, opravljeni v njeni nenavzočnosti pred okrožnim sodiščem v mestu Zemgale, se je spremenila narava kazni v zaporno kazen. V skladu s tem trdi, da sodba v zadevi LU zagotavlja dodaten razlog za zavrnitev njene predaje na podlagi člena 4a in člena 45 zakona iz leta 2003.
- 15 Minister je preučil sodbo Sodišča v zadevi LU in trdil, da ugotovitve iz navedene zadeve niso relevantne za dejansko stanje v obravnavani zadevi. Trdil je, da upravnega postopka, v katerem sta bili nasprotni stranki izrečeni globi, ni mogoče enačiti s postopkom, ki se konča s kazensko obsodbo, kot je bilo v zadevi LU. Zato je s sklicevanjem na zadevi Ardic in LU trdil, da za namene člena 4a „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, ne vključuje odločbe, ki se nanaša zgolj na izvršitev ali uporabo zaporne kazni, ki je bila pravnomočno izrečena v kazenskem postopku, pri čemer je edina izjema primer, ko odločba „vpliva na ugotovitev krivde ali kadar je njen cilj ali posledica sprememba narave ali obsega te kazni in kadar je imel organ, ki jo je izdal, v zvezi s tem diskrecijsko pravico“ (glej sodbo v zadevi LU, točka 53). Trdil je, da pravice do proste presoje pri odločanju, ali naj se prekliče pogojno odložena kazen, ne bi smeli enačiti s pravico do proste presoje pri odločanju o „naravi ali obsegu navedene kazni“. Poudaril je, da če je imelo latvijsko sodišče pravico do proste presoje, je bila ta omejena in ni vključevala proste presoje glede narave ali obsega kazni. Navedel je tudi, da če je latvijsko sodišče uporabilo svojo pravico do proste presoje pri preklicu pogojno odložene kazni, so bile njegove možnosti glede narave in obsega izrečene kazni jasno omejene s pravom, zato ni mogoče trditi, da je lahko sodišče na podlagi proste presoje odločilo o naravi in obsegu kazni. Zato je minister trdil, da v primeru obravnave z dne 19. avgusta 2020 ni šlo za „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“

v smislu člena 4a in člena 45; iz tega po njegovem mnenju sledi, da se člen 45 ne more uporabiti in predaje ni mogoče zavrniti na podlagi navedenega člena.

Ugotovitve

- 16 To sodišče dobro pozna sodbi Sodišča v zadevah Ardic in LU. V svoji sodbi se sklicuje na načela iz točk 70 do 72 sodbe v zadevi Ardic, ki so ponovno navedena v novejši sodbi v zadevi LU v točkah 46 in 47, v katerih je Sodišče navedlo:

„46. Na prvem mestu, treba je navesti, da je namen Okvirnega sklepa 2002/584, da se z uvedbo poenostavljenega in učinkovitega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene storitve kaznivega dejanja, poenostavi in pospeši pravosodno sodelovanje ter tako prispeva k uresničitvi cilja, zastavljenega za Evropsko unijo, da ta postane območje svobode, varnosti in pravice, pri čemer se opira na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami [...].

47. V ta namen iz tega okvirnega sklepa in zlasti iz njegovega člena 1(2) izhaja, da je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, zavrnitev izvršitve pa je zasnovana kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko (sodba z dne 31. januarja 2023, Puig Gordi in drugi, C-158/21, EU:C:2023:57, točka 68 in navedena sodna praksa).“

- 17 To sodišče se nagiba k stališču, da je zadevni postopek v Latviji podoben preklicu pogojno odložene izvršitve kazni, v zvezi s čimer iz sodbe v zadevi Ardic jasno izhaja, da to samo po sebi ne spada na področje uporabe člena 4a. Prisilno naravo policijskega nadzorstva je mogoče enačiti s pogoji, ki jih je mogoče določiti v okviru pogojne obsodbe. Pri tem je v pomoč sodba Sodišča v zadevi Ardic. Sodišče je v točkah 75 in 76 sodbe v navedeni zadevi ugotovilo, da čeprav je pravnomočna sodna odločba o obsodbi zadevne osebe, vključno z odločbo, s katero se določi zaporna kazen, „v celoti zajeta z navedenim členom 6 EKČP“, pa iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, kot je navedeno v točki 75, izhaja, da se ta določba ne uporabi za vprašanja v zvezi z načini izvršitve ali uporabe te zaporne kazni. V točki 76 je Sodišče poudarilo, da je drugače samo, če je „po odločbi, s katero je bilo odločeno o krivdi zadevne osebe in je bila zadnjenavedeni izrečena zaporna kazen, sprejeta nova sodna odločba, ki spreminja bodisi naravo bodisi obseg predhodno izrečene kazni“, zato je v navedeni točki ponudilo dva primera – prvič, če je zaporna kazen nadomeščena z ukrepom izгона, pri čemer je citiralo špansko zadevo, in drugič, če se predhodno odrejeno trajanje odvzema prostosti podaljša, pri čemer je citiralo zadevo iz Združenega kraljestva. Sodišče je torej v točki 77 ugotovilo, da pojem „odločba“ iz člena 4a(1) okvirnega sklepa „ne zajema odločbe v zvezi z izvršitvijo ali uporabo predhodno izrečene zaporne kazni“, razen če je cilj ali učinek te odločbe, da se spremenita bodisi narava bodisi obseg navedene kazni in je imel organ, ki jo je izdal, glede tega polje proste presoje. Postavi se torej vprašanje, ali se je z zadevno odločbo spremenila narava oziroma obseg zaporne kazni, ki je bila zadevni osebi izrečena

s pravnomočno obsodbo. Sodišče je nadalje v točki 79 ugotovilo, da v takem primeru cilj postopkov, po katerih sta bili izdani navedeni odločbi o preklicu, ni bil ponovno vsebinsko preizkusiti zadev, ampak sta se nanašala zgolj na posledice tega, da obsojena oseba navedenih pogojev ni spoštovala. Sodišče je v točki 81 nato ugotovilo:

„Tako je edini učinek odločb o preklicu pogojne odložitve izvršitve [...], da mora zadevna oseba kvečjemu prestatati preostanek kazni, kakor ji je bila prvotno naložena. Če je, kot v zadevi v glavni stvari, pogojna izvršitev preklicana v celoti, ima obsodba znova vse učinke, določitev obsega kazni, ki jo je še treba izvršiti, pa je povsem aritmetična operacija, tako da se število dni, že preživetih v zaporu, preprosto odšteje od celotne kazni, ki je bila izrečena s pravnomočno obsodilno sodbo.“

- 18 Iz informacij latvijskih organov jasno izhaja, da je v tej zadevi obdobje triletnega policijskega nadzorstva začelo teči v trenutku, ko je bilo prestajanje zaporne kazni štirih let in devetih mesecev končano. Po tem se v primeru kršitve uporabi aritmetična operacija za določitev obdobja morebitnega odvzema prostosti, ki lahko sledi kršitvi policijskega nadzorstva. Zdi se, če uporabimo jezik Sodišča, da ni bil sprejeta nobena nova sodna odločba glede obsega kazni, ki jo je treba prestatati, saj je bilo maksimalno trajanje že določeno v izreku kazni iz leta 2015, dejansko obdobje dodatne zaporne kazni pa se določi na podlagi enačbe za pretvorbo iz latvijskega prava. Ne spreminja se ne narava, ne obseg kazni, razen kot je določeno v latvijskem pravu, kot je opisano zgoraj. Glede na izvorno sodno odločbo iz leta 2015 niso določeni nobeni dodatni pogoji in trajanje ni podaljšano. Latvijsko pravo določa najdaljše obdobje policijskega nadzorstva, glede na kaznivo dejanje in dolžino prvotne zaporne kazni.
- 19 Okrožno sodišče v kraju Zemgale je moralo odločiti le, ali izreči stransko kazen, katere trajanje je določeno v zakonu. Zato je to sodišče do nadaljnjega zavzelo stališče, da se predaja ne bi smela zavrniti, ker kazen, izrečena 19. avgusta 2020, ni bila nova kazen, saj so bile okoliščine pogojev in parametrov odvzema prostosti, ki sledi kršitvi, jasne in določljive ter niso zahtevale nove odločitve ali spremembe narave oziroma obsega prvotne kazni. Kljub temu pa dvomi ostajajo. Kazen v obravnavani zadevi se razlikuje od kazni v zadevi Ardic. Čeprav je možnost nadaljnje zaporne kazni izhajala iz kazni, izrečene leta 2015, pa iz odločbe okrožnega sodišča v mestu Zemgale ne izhaja zgolj, da mora nasprotna stranka „delno ali v celoti prestatati prvotno izrečeno zaporno kazen“. Nasprotna stranka je prestala prvotno izrečeno zaporno kazen in trditi je mogoče, da je kazen, ki ji jo je izreklo okrožno sodišče v mestu Zemgale, vključevalo spremembo narave ali obsega predhodno izrečene kazni s spremembo kazni policijskega nadzorstva v (nadaljnjo) zaporno kazen. Poleg tega je imelo okrožno sodišče v mestu Zemgale pravico do proste presoje, ali tako kazen dejansko izreči nasprotni stranki (ne pa tudi glede trajanja take kazni). Na podlagi navedenega to sodišče ugotavlja, da odgovor na vprašanje glede razlage in uporabe člena 4a v okoliščinah te pritožbe ni dovolj jasen in dopušča razumni dvom. Zato mora to sodišče v skladu z zadevo C-561/19, Consorzio Italian Management

(ECLI:EU:C:2021:799) prositi Sodišče za smernice in meni, da je ustrezno pri Sodišču na podlagi člena 267 PDEU vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Vprašani za predhodno odločanje [ponovljeni sta vprašani, navedeni v sklepu zgoraj]

[...] (ni prevedeno)

DELOVNI DOKUMENT